

ПЕДАГОГІЧНА РАДА

Учитель-учень: досвід і шляхи
розвитку демократичного
та гуманного стилю стосунків

Педагогічна рада – форма роботи педагогічного колективу, з допомогою якої розв’язуються нагальні проблеми розвитку школи, зокрема удосконалення навчально-виховного процесу та підвищення професійної майстерності вчителя.

Педагогічна рада є вищим колегіальним органом управління школою, виявом громадської думки педагогічного колективу.

В умовах змін, оновлень і реформи сучасної школи, постає необхідність використання інновацій в системі підготовки і проведенні педагогічної ради. Впровадження новітніх технологій дає можливість вирішення проблемних питань демократичним шляхом – внаслідок спільного обговорення, прийняття колективних рішень, і все це через досвід, надбання колективу, а не через нав’язливе бачення дирекції. Робота в малих групах, використання різних форм дискусій, „мозкового штурму”, ситуативного моделювання та інших інновацій, як при підготовці до педради, так і під час засідання, дає можливість залучення всіх вчителів до активної творчої діяльності; узгодження думок колективу, на основі власних досліджень, апробацій, напрацювань; розвиває демократичний стиль спілкування.

Пропонуємо одну із розробок педагогічної ради на тему „Учитель-учень: досвід і шляхи розвитку демократичного та гуманного стилю стосунків”.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА

„Учитель-учень: досвід і шляхи розвитку демократичного та гуманного стилю стосунків”

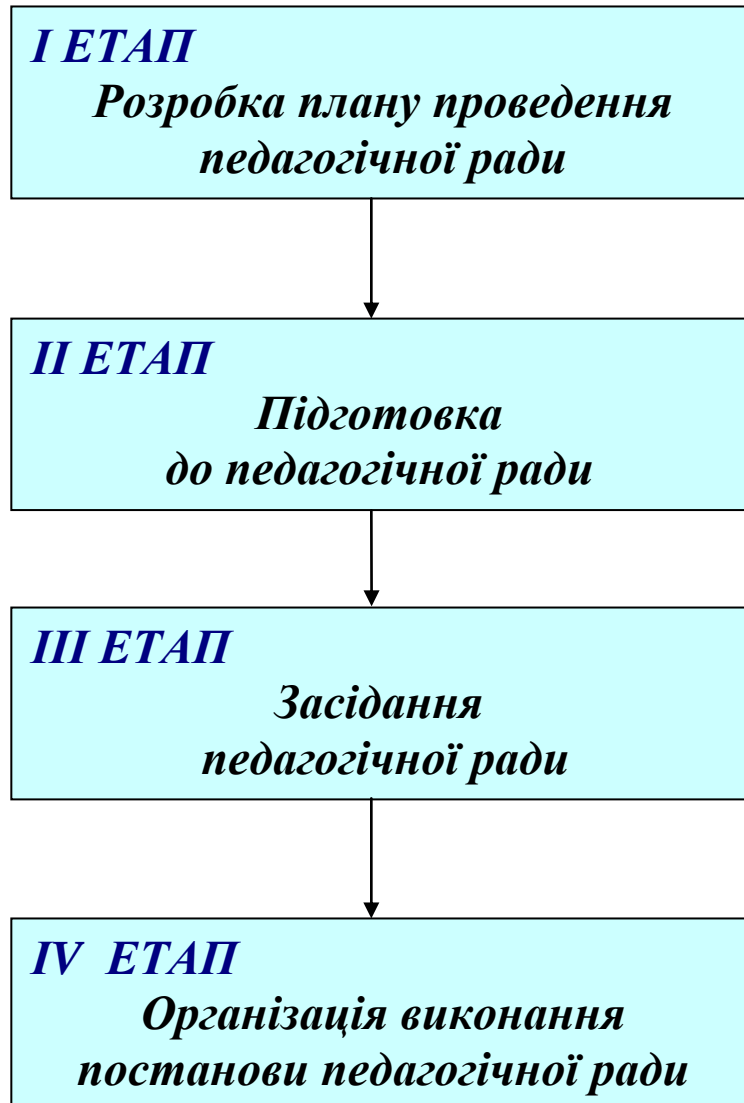
Мета:

- обґрунтувати доцільність та ефективність демократичного та гуманного стилю стосунків в навчальному процесі;
- залучити педагогічний колектив до широкого дискусійного обговорення питання.

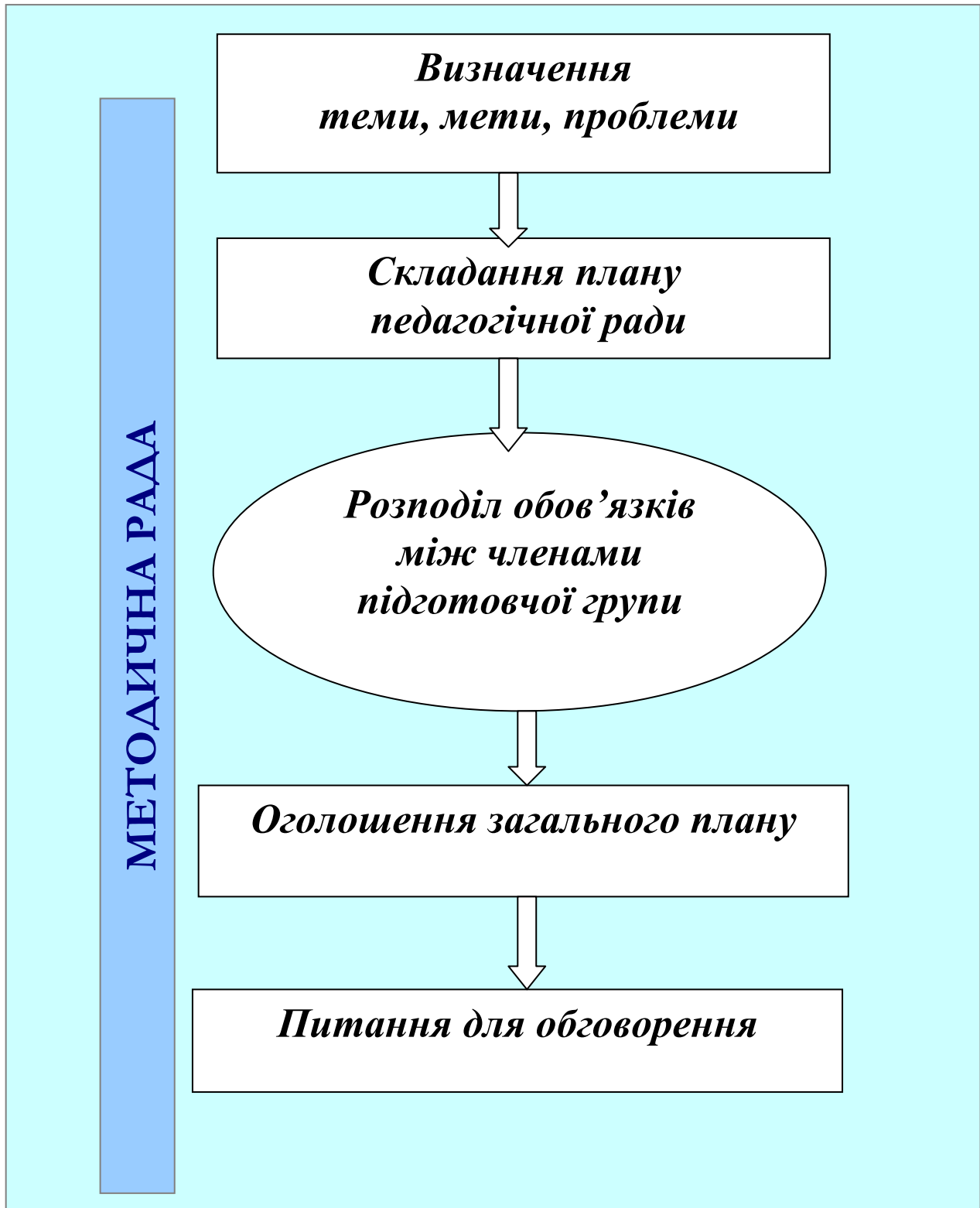
Форма проведення: захист досліджень підготовчої групи, робота в дискусійних групах.

Час і місце проведення: квітень, учительська.

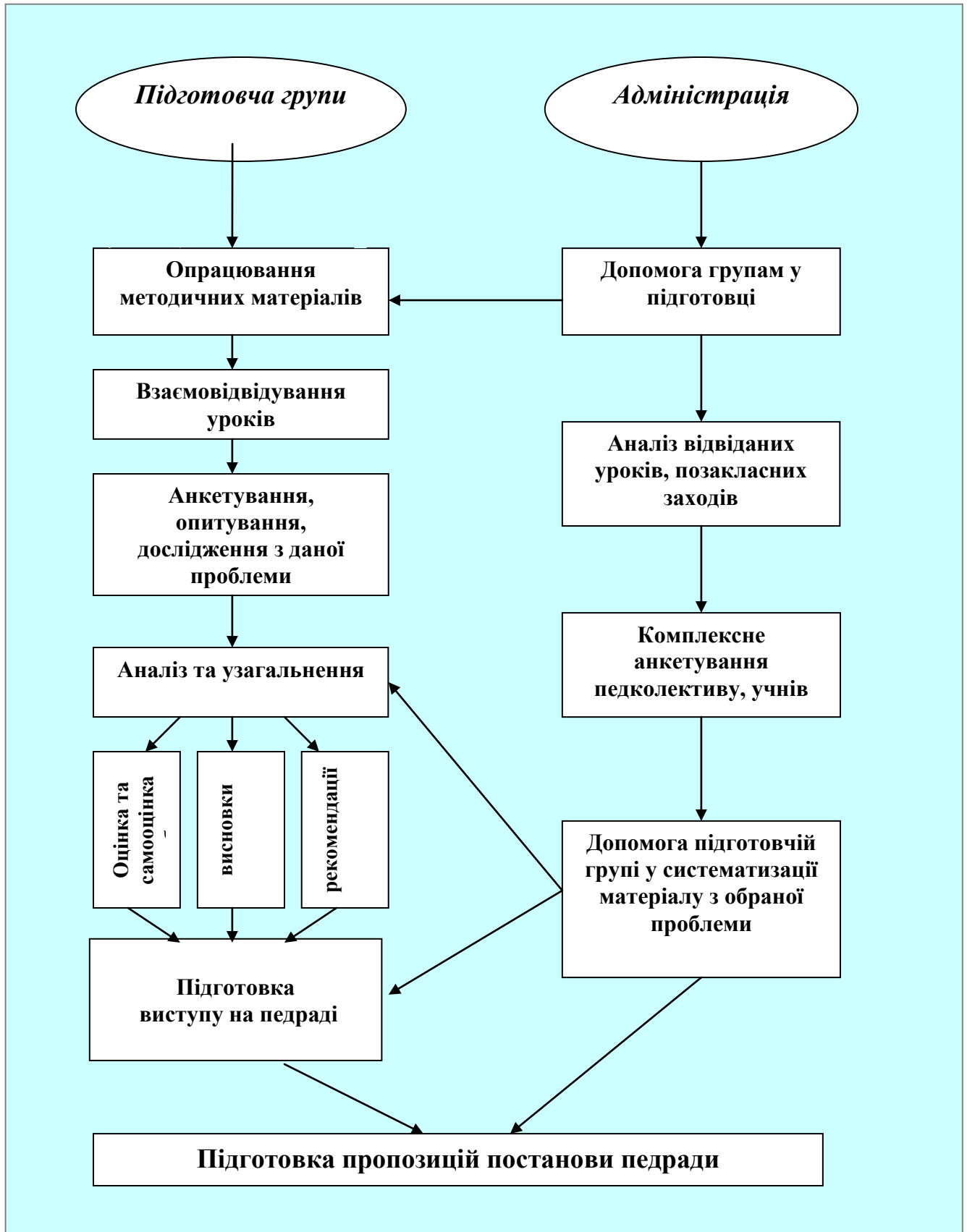
Технологічна схема підготовки та проведення педагогічної ради



I. РОЗРОБКА ПЛАНУ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ



II. ПІДГОТОВКА ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ



ПЛАН ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ
«Учитель-учень: досвід і шляхи розвитку
демократичного та гуманного стилю стосунків»

№	Заходи	Термін виконання	Відповідальні
1.	Створити комісію з підготовки педради, підготовки проекту рішення.	01.03.	Омеляш Л.М. (директор)
2.	Підібрати літературу за темою педради.	до 03.03.	Пушкарська Л.В. (бібліотекар)
3.	Сформувати підготовчу групи	01.03.	Піддубчишин Г.В.(заст..дирек.)
4.	Розробити питання для анкетування учнів та вчителів.	до 05.03.	Тимчишин Г.С.
5.	Підготовчі матеріали висвітлити в віснику «Скриня методична»	до 15.03.	Генташ Н.Я. (заст..дирек.)
6.	Розробити завдання-вправи для практичної частини педради	20.03.	Генташ Н.Я
7.	Провести спільне засідання комісії з підготовки педради із членами підготовчої груп.	до 04.03.	Генташ Н.Я.
8.	Проведення опитування учнів.	до 15.04.	Члени групи
9.	Засідання адміністрації гімназії „ Аналіз результатів відвіданих уроків та позакласних заходів”.	до 09.04	Омеляш Л.М.
10.	Підготовка слайдової презентації по темі педради.	13.04.	Генташ Н.Я.
11.	Підсумкова нарада комісії з керівником підготовчої групи. Аналіз , узагальнення інформації, розробка плану ходу педагогічної ради.	12.04.	Омеляш Л.М.

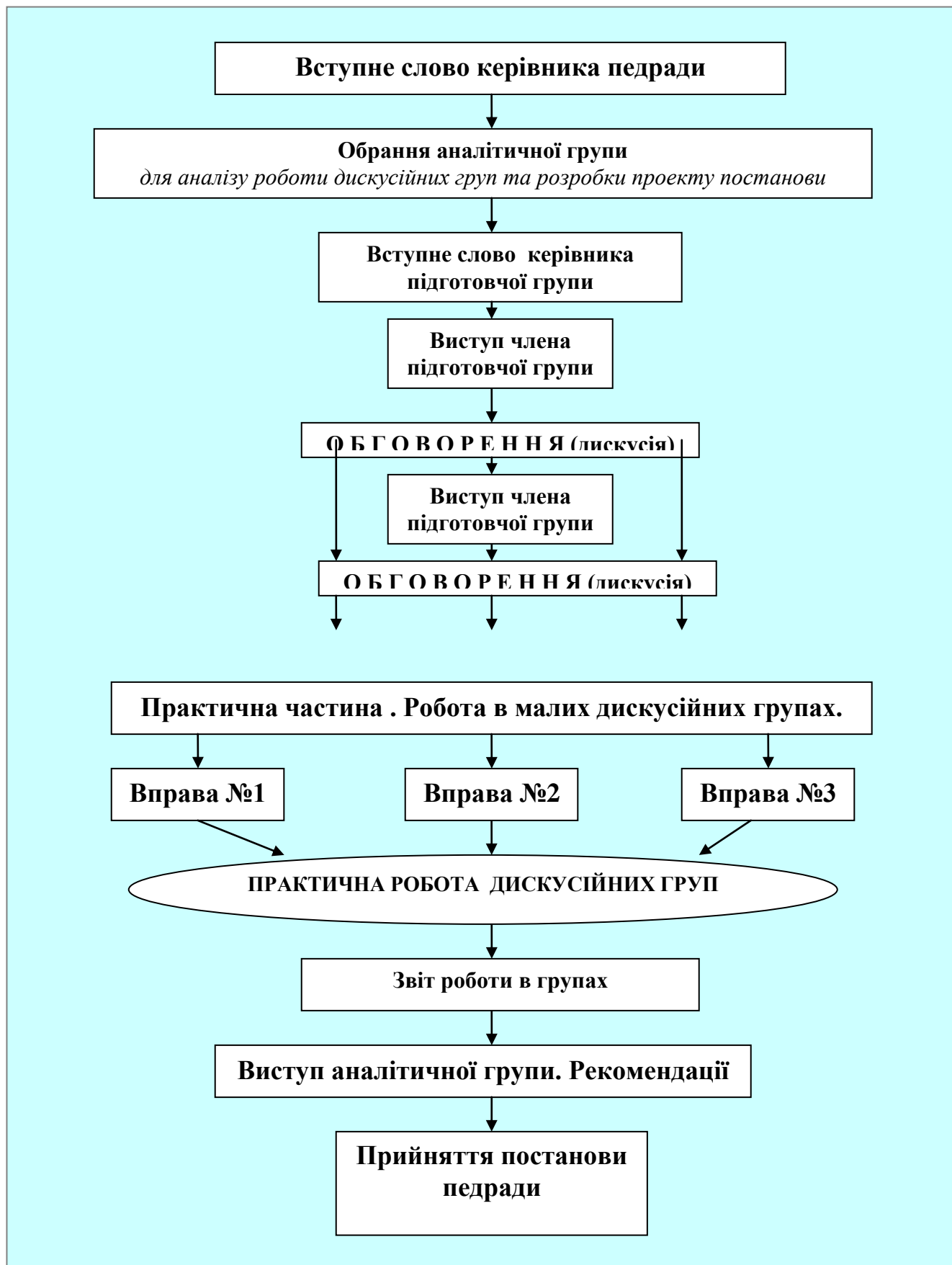
ПЛАН РОБОТИ ПІДГОТОВЧОЇ ГРУПИ (з підготовки педагогічної ради)

№	Заходи	Термін виконання	Відповідальні
1.	Організаційне засідання підготовчої групи.	04.03.	Керівник групи Генташ Н.Я.
2.	Розподілити обов'язки між членами підготовчої групи.	04.03	Члени групи
3.	Опрацювання методичної літератури з даної проблеми	протягом роботи групи	Члени групи
4.	Складання графіка взаємо відвідування уроків у колег по роботі.	09.03.	Секретар групи
5.	Взаємовідвідування уроків із заповненням карт – спостережень.	згідно графіка	Члени групи
6.	Співбесіда з учнями, анкетування	після відвіданого уроку	Члени групи
7.	Підготовка виступу.	до 12.04.	Члени групи
8.	Засідання підготовчої групи. Узагальнення і систематизація отриманої інформації. Розробка пам'яток, рекомендацій.	13.04.	Керівник групи
9.	Підготовка пропозицій до постанови педради.	з 04.03. по 14.04.	Члени групи

ЧЛЕНИ ПІДГОТОВЧОЇ ГРУПИ

Трошина О.М.
Мулька І.М.
Матвійчук А.М.
Капуста Н.Д.
Луцик Н.К.
Штикало М.В.
Гребеняк Т.М.- секретар

II. ЗАСІДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ



СЦЕНАРІЙ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Порядок денний: Учитель-учень: досвіді шляхи розвитку демократичного та гуманного стилю стосунків.

Хід і форма проведення: Захист досліджень підготовчої групи, робота в дискусійних групах.

Регламент:

вступне слово ведучого-5 хв.,

виступи членів підготовчої групи – 7 хв.,

практична робота в групах – кожна вправа – 15хв.,

презентація роботи груп – 3 хв.

Голосування.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

I. Вступне слово ведучого керівника педагогічної ради.

II. Обрання аналітичної групи

Завдання аналітичної групи : аналіз роботи педагогічної ради, кожної дискусійної групи та розробка проекту постанови педради - на основі поданих пропозицій підготовчої групи та дискусійних груп і пропозицій , які виникнуть в процесі дискусії.

III. Вступне слово ведучого керівника підготовчої групи.

(Висвітлюється план роботи педагогічної ради)

Сьогодні відбуваються зміни освітньої парадигми: освіті пропонують інші зміст, підходи, форми, поведінку й педагогічний менталітет у здійсненні навчально-виховного процесу в школі. Бути педагогічно грамотним спеціалістом неможливо без вивчення великого арсеналу освітніх технологій та ідей, без впровадження елементів сучасних систем навчання .

Власна пізнавальна активність школяра, прояв творчого мислення є важливою умовою ефективності навчання й великою мірою впливає на темп, глибину,

міцність і якість оволодіння навчальним матеріалом, на формування світогляду, переконань, поглядів.

Результативність процесу гуманізації освіти у сучасній школі зумовлюється особливостями педагогічної діяльності викладача, яка за своєю природою має гуманістичний характер. У цілісному педагогічному процесі вчитель гімназії вирішує два основних завдання – адаптації гімназиста та гуманізації відносин.

Сьогоднішньому засіданню педагогічної ради передувала велика творча робота підготовчих груп. Метою роботи цих груп було показати методом дослідження позитивні та негативні сторони використання даних форм навчання. Наше завдання – шляхом ділового обговорення представлених результатів досліджень, прийти до спільного вирішення питання про доцільність застосування інновацій.

Психолого-педагогічна характеристика, в якій подається опис педагогічних умінь і навичок, здібностей, особистісних особливостей педагога була предметом дослідження багатьох педагогів, серед яких К.Д. Ушинський, Г. Сковорода, Г. Ващенко, О.В.Духнович, В.О.Сухомлинський, О.Г. Мороз, М.І. Шкіль та ін.

Одним із перших, хто звернувся до проблеми здійснення психолого-педагогічної характеристики був О.В.Духнович. Він обґрунтував систему вимог до педагога так:

«Наставник повинен бути обдарованим особливими якостями, і між ними: той, хто бажає вчити, повинен мати справжнє покликання до цієї служби; повинен мати добрі й правильні знання та відомості з того предмета, який хоче викладати іншим; повинен мати чистий і непорочний норов і процвітати добродітностями; повинен бути вже від природи лагідним, поважним, з повним характером муж; повинен вихованців своїх любити та їхню любов також для себе заслужити; від природи треба йому володіти легким, зрозумілим способом викладання; повинен мати потрібні засоби для навчання і наставляння; повинен добрий порядок поважати, хто цих властивостей від природи дарованих не має, той не принесе педагогічній сфері ніякої користі, і краще йому відмовитися від цієї служби, ніж коли небудь жажливо відповідати за недоліки бути навіки покараним»

Метою розгляду першого

IV. Виступ членів підготовчої групи «Психолого –педагогічна характеристика вчителя здатного до гуманізації навчання»

1) Виступ члена підготовчої групи

„Спрямованість особистості вчителя” (Грошина О.М.)

2) Дискусія – обговорення

3) Виступ члена підготовчої групи

„Професійно значимі якості вчителя” (Мулька І.М.)

4) Дискусія – обговорення

5) Виступ члена підготовчої групи

„Вимогливість і справедливість” (Капуста Н.Д.)

6) Дискусія – обговорення

7) Виступ члена підготовчої групи

„Інтелігентність. Почуття міри ” (Луцик Н.К.)

8) Дискусія – обговорення

9) Виступ члена підготовчої групи

„Толерантність і демократичність викладача” (Матвійчик А.М.)

10) Дискусія – обговорення

11) Виступ члена підготовчої групи

„Культурний кодекс” (Штикало М.В.)

12) Дискусія – обговорення

IV. Слово ведучого

Оскільки вчитель є керівником учнівського колективу, вважаю доречним проаналізувати різні типології стилів керівництва.

Наше завдання виявити серед них саме ті, де може бути виявленою і реалізованою гуманістична спрямованість викладача, що прагне встановлення ефективної діалогічної взаємодії із учнями .

V. Вправа (виконується наперед поділеними дискусійними групами)

Завдання. Попробуйте охарактеризувати (дати визначення стилів спілкування) за запропонованою таблицею. (додаток№1)

Виступ представників груп з результатами роботи.

Після запропонованої групами характеристики кожного стилю на екран проектора висвітлюється характеристика подана науковцями в літературі.

Авторитарний стиль

В його основі - повне підпорядкування педагогу, жорсткий контроль за виконанням наказів і вимог, постійне використання різкого, офіційного тону, грубість в спілкуванні, підозрілість.

Це стиль диктату, діти – пасивні виконавці, їм відмовляють у праві на ініціативність, самостійність.

Технічне керування полягає в самочинному визначенні спілкування в діяльності групи (кому, з ким і як робити).

Гальмується форма і спосіб взаємодії (головні) : наказ, вказівка, інструкція, догана.

Реакція на помилки – висміювання, різкі слова. Незважаючи на помітний результат, несприятливими видались психологічні чинники (весь час під контролем, розвиток тривожності в учнів тощо).

Ліберальний стиль

Індиферентне звернення до вихованців, нерішучість. Спілкування не з усіма, а з невеликою групою. Установка на учнів - нейтральна. Тон спілкування — байдужий.

Характеризується відсутністю в педагога стійкої позиції. Він виявляється у невтручанні, формалізованому розв'язанні проблем, характеризується низьким рівнем вимог до учнів.

Педагоги, яким притаманний такий стиль спілкування, легко піддаються суперечливим впливам.

Форми взаємодії нагадують демократичні, але через відсутність особистої активності і зацікавленості, нечітку програму і брак відповідальності в самого вчителя робота йде на самоплин, виховний процес стає майже некеруваним.

Результати праці значно нижчі, ніж у представників авторитарного стилю.

Демократичний стиль

Характеризується проявом гуманних відносин, колегіальністю в керівництві. Форма звернення до вихованців - порада, прохання. Тон -делікатний, доброзичливий.

Ґрунтується на глибокій повазі до особистості кожного. Його засадами є довіра і орієнтація на самоорганізацію, самоуправління особистості та колективу. Представники цього стилю спілкування завжди спираються на думку колективу.

Способи взаємодії: заохочення, поради, інформація, координація, що сприяють розвиткові в учнів упевненості в собі, ініціативності.

І хоча не відразу його застосування визначається високою предметною результативністю, але поступово розвивається здатність свідомо, самостійно, творчо працювати, складається міцний фундамент розвитку особистості кожного учня.

Запитання до аудиторії:

Незважаючи на непривабливість авторитарного стилю, коли елементи авторитарного стилю педагогу доречно використовувати?

Очікувана відповідь. У таких ситуаціях, коли існує проблема з дисципліною, коли запущена робота; за екстремальних умов.

Висновок вправи. Найефективнішим у комунікативній діяльності викладача-гуманіста є демократичний тип особистісно орієнтованого спілкування.

Слово ведучого

Невміння вчителем подолати бар'єри, як правило, призводить до малоефективних моделей спілкування. Сукупність їх складає кілька типів. Ось деякі з типових негативних моделей спілкування вчителя:

„Монблан” Педагог підноситься над класом, як гірська вершина. Він відірваний від учнів, мало цікавиться їх інтересами та взаєминами з ними. Спілкування зводиться лише до інформування учнів, що зумовлює їх пасивність.

„Китайська стіна” Спілкування, за якого вчитель постійно наголошує на своїй перевазі над учнями, виявляє до них зневажливе ставлення.

„Локатор” За цієї моделі переважає вибірковість учителя в організації взаємовідносин з учнями. Він зосереджує свою увагу на групі або слабких, або сильних учнів, що руйнує цілісну й безперервну систему спілкування.

„Робот” Характеризує поведінку педагога, який цілеспрямовано й послідовно діє на підставі певної програми, незважаючи на обставини, що вимагають змін у спілкуванні.

„Я сам” Сутність поведінки в тому, що вчитель постає в ролі головної дійової особи, нерідко гальмуючи ініціативу учнів.

„Гамлет” Діям такого вчителя властиві постійні сумніви: чи правильно його зрозуміють, чи адекватно відреагують на його зауваження тощо.

„Друг” Може спричинити для вчителя втрату ділового контакту в спілкуванні.

„Тетерук” Характеризує педагога, який під час взаємодії з учнями чує лише себе, не реагує на учня, не усвідомлює його переживань та потреб.

VI. Вправа «Визнач модель спілкування вчителя». (додаток№2)

Виступ представників груп з результатами роботи.

VII. Слово ведучого

Ми, педагоги, відносимось до категорії людей, для кого спілкування є невід'ємною частиною професії, і тому культура спілкування для нас є дуже важливою. Вона характеризується не тільки вмінням стисло і чітко формулювати думки, але і доводити їх правильність і переконувати в цьому інших. Наскільки важливою є інтонація?

Письменник Юрій Трифонов підмітив: "Люди ображаються не на смисл, а на інтонацію, тому що інтонація виявляє інший силі, прихований і головний . На думку психологів, зміст вислову слід шукати не в тексті, а у підтексті (інтонація, вираз обличчя, тон, децибелі голосу, мимовільна поза тощо).

А зараз Вам пропонується перевірити себе й сказати з різною інтонацією фразу: "Я тобі повірю" (по черзі вчителі пробують сказати задану фразу)

- стверджувально;
- іронічно;
- скептично;
- з погрозою;
- у вигляді запитання;
- з оптимізмом;
- песимістично.

Відчули, як міняється смисл фрази

Запитання. Які фактори, на вашу думку, є перешкодою у педагогічному спілкуванні?

Очікувана відповідь

- погрози (викликають страх);
- накази (терміново зайти до мене);
- образливі прізвища;
- спілкування-допит (чому вчасно не з'явився?);
- похвала з "підвохом";
- несвоєчасні поради;
- відмова від обговорення проблеми;
- невміння вислухати;
- грубість;
- необ'єктивність;
- недоброзичливість.

VIII. Вправа «Відображення почуттів». (додаток№3)

Завдання. Заповніть запропоновану таблицю. В другу колонку запишіть ті почуття, які на вашу думку, належать дитині, в третю – вашу звичайну відповідь , у четверту –вашу відповідь, що враховує ці почуття

Виступ представників груп з результатами роботи.

IX. Вправа «Звернись до учня». (додаток№4)

Завдання. Спробуйте у звертанні до учнів перейти від модальності повинності до модальності можливого

Виступ представників груп з результатами роботи.

X. Роздатковий матеріал

(підготовлені підготовчою групою)

Правила спілкування:

- 1) єдність слова і справи;
- 2) вимогливість до себе та інших;
- 3) зібраність у справах, вчинках, словах;
- 4) чесність, обов'язок, педагогічна і громадська відповідальність;
- 5) увага, чуйність, терпіння, наполегливість;
- 6) самоаналіз ефективності педагогічного впливу;
- 7) самокритичність, вміння виправляти власні помилки;
- 8) педагогічний оптимізм, відвага в педагогічній творчості, мудра влада над вихованцями.

Заповіді педагогічного спілкування:

1. Відносини з дітьми - фундамент діяльності педагога.
2. У спілкуванні виходити з мети, завдань виховання, інтересів дитини.
3. Орієнтуватись на співрозмовника.
4. Не обмежуватися інформацією, аналізувати мотиви.
5. Усвідомлювати психологічну атмосферу (співпереживати).
6. Самокритичність. Не жалітися на учнів.
7. Вміти слухати і поважати співрозмовника.
8. Тактовність. Взаємність у спілкуванні.
9. Динаміка, розвиток, ініціативність у спілкуванні.
10. Уникати моралізму та негативних установок спілкування.
11. Виключати "голу" критику. Вчасно похвалити чи пожурити. "Не бійтесь бути ласкавими" (В.Сухомлинський). Частіше посміхатись, схвалювати, заохочувати.
12. Розвивати комунікативну пам'ять, уяву, увагу, загальну культуру.

XI. Виступ аналітичної групи

Короткий аналіз роботи груп. Ознайомлення з проектом постанови педагогічної ради.

ПІДСУМКОВА ЧАСТИНА

Прийняття постанови педради

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ

